

Ю. Л. БОШИЦЬКИЙ

**Юрій Ладиславович Бошицький, ректор
Київського університету права НАН України,
професор, заслужений юрист України**

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРАВА НАН УКРАЇНИ У 2010–2011 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

У перший вересневий день року вже традиційно в Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» на урочисту подію збирається поважний професорсько-викладацький колектив, першокурсники, батьки та гості Київського університету права Національної академії наук України. Мета зібрання – церемонія посвяти першокурсників у студенти нашого університету.

Приємно, коли добре ім'я та заслужена щоденною працею репутація приводить студентів до навчального закладу. Коли, вступаючи до вузу, молода людина вже переконана, що саме тут вона не лише здобуде кваліфіковані знання, а й стане справжньою особистістю.

Київський університет права НАН України посідає особливе місце серед флагманів сучасної української юридичної освіти, оскільки він єдиний у нашій державі юридичний навчально-науковий комплекс європейського типу, який підпорядкований Національній академії наук України. Професорсько-викладацький склад університету – це провідні науковці, котрі досліджують актуальні проблеми юридичної науки та практики, які є авторами підручників та навчальних посібників, за якими студенти вивчають правознавство у всій країні. Наш університет – класичний приклад освітнього закладу, де створені всі умови, щоб розвинути людину всебічно, розкрити її творчий потенціал, а головне – навчити любити свою професію і бути їй відданим. Також філософія нашого університету спрямована не лише на те, щоб надати належні знання, а й виховати сучасну високоморальну, досвідчену, ерудовану та порядну людину – патріота своєї країни. Кожен з наших викладачів виконує цю роботу самовіддано і правильно, базуючись на традиціях та принципах, які лягли в основу діяльності ще Вищої школи права, створеної на базі Інституту держави і права ім. В. М. Корецького на чолі з академіком Ю. С. Шемшученком – фундатором і почесним ректором нашого університету.

У 2010 році Київський університет права Національної академії наук України святкуватиме своє перше 15 річчя! Тому хочу зупинитися на деяких аспектах оновленої концепції діяльності вузу, які поліпшуватимуть якість навчання, сприятимуть всебічному розвитку особистості студента.

Символічно і те, що в цей ювілейний для Київського університету права рік маємо найбільший за всі попередні роки набір: 200 студентів відділення правознавства та 50 – відділення міжнародного права.

Особливо приємно зазначити, що цей навчальний рік ми розпочинаємо зі значними здобутками. Перш за все ми дбаемо про удосконалення якості юридичної освіти, про ґрунтовність послуг, які ми маємо честь надавати. Тому вуз стає більш відомим не лише в Україні, а й за її межами. На нас рівняються і до нас іде вчитися молодь. Думаю, що це певний «знак якості», який поступово створювався нашим колективом, щоденною працею та інтелектом, за що я щиро вдячний кожному співробітникові університету.

Коли у державі функціонує чимало навчальних закладів юридичного спрямування і на перший план виходять питання якості підготовки молоді, Київський університет права НАН України впевнено зайняв індивідуальну освітянську нішу і має свої особливості:

– це заклад, який реально втілив у життя концепцію інтеграції освітньої і наукової діяльності ще з 1995 року, тобто ще до впровадження Болонської системи освіти в Україні;

– це заклад, який втілює новітні освітні технології, що виявляються не лише у комп’ютеризації навчального процесу і використанні сучасних навчальних технологій, а й у впровадженні таких креативних форм навчання, як майстер-класи провідних вітчизняних та зарубіжних вчених-правознавців та юристів-практиків, політиків, державних діячів, які вперше залучені у навчальний процес саме в нашому університеті;

– це заклад, який має потужний науковий та викладацький потенціал, який складають академіки, члени-кореспонденти Національної академії наук України, Національної академії правових наук України, кандидати і доктори наук, доценти і професори, провідні юристи;

– це заклад, який забезпечує не лише надання комплексних юридичних знань молоді, а й готує майбутні наукові кадри в галузі юриспруденції через аспірантуру та інститут здобувачів;

– це заклад, де дбають про розвиток наукових досліджень шляхом участі своїх працівників та студентів у наукових конференціях, у публікації наукових праць та результатів досліджень.

Досягненням ми вважаємо і те, що тільки в цьому навчальному році університет самостійно провів п’ять власних різнопланових науково-практичних конференцій за межами Києва: у Прикарпатті, Закарпатті, Криму, Угорщині та Словаччині. Надзвичайно актуальна, цікава та важлива для сьогодення тематика цих форумів: «Сучасні проблеми правої системи України», «Європейська юридична освіта і наука: студентський вимір», «Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку», «ІІІ Наукові читання, присвячені пам’яті В. М. Корецького», «Актуальні проблеми правовідтворення в сучасній Україні», «Впровадження інформаційних технологій в системі Вищої школи».

КУП НАН України сьогодні – це заклад, який має потужну матеріально-технічну базу, до складу якої входить унікальна науково-навчальна бібліотека. Вона є інформаційним, науковим, і культурно-освітнім структурним підрозділом університету. Бібліотечні послуги включають доступ до електронного каталогу бібліотеки в режимі он-лайн, можливість доступу до повних текстів видань, які є в бібліотеці, одержання електронної копії документа, доступ до мережі Інтернет у читальному залі та можливість працювати в Інтернеті безкоштовно, оперативний доступ до бібліографічних, реферативних і повнотекстових баз даних, бібліографічне супровождження наукових досліджень студентів, аспірантів та науковців університету. Сьогодні бібліотечний фонд вузу налічує понад 110 тис. примірників літератури юридичного, енциклопедичного і художнього спрямування. Однак це лише початок. Найближчим часом ми плануємо будувати новий сучасний науково-навчальний бібліотечний комплекс, аналогів якому в Києві немає.

КУП НАН України сьогодні – це заклад, де пріоритетами є і грунтовна мовна підготовка. Ми докладаємо чималих зусиль для того, щоб навчальний заклад випускав юристів з реальним владінням іноземною мовою, а випускники відділення міжнародного права – не менш як двома іноземними мовами. Поряд з поглибленим знанням української мови наш студент має можливість вивчати англійську, італійську, французьку та німецьку мови як у межах навчального процесу, так і фахультативно.

КУП НАН України сьогодні – це заклад, що плідно співпрацює з іноземними та вітчизняними вузами, окремими науковцями, реалізуючи сумісні проекти та забезпечуючи можливість нашим студентам та аспірантам відвідувати іноземні університети, співпрацювати з посольствами інших країн. Лише в цьому навчальному році ми поглибили співпрацю і знайшли нових освітянських партнерів: Міжнародний інститут енергетичної політики і дипломатії Московського державного інституту міжнародних відносин при МЗС Росії, кафедра ЮНЕСКО юридичного факультету Московського державного університету ім. М. Ломоносова (Росія), Софійський університет (Болгарія), Арканзаський університет, Вашингтонський університет, Стенфордський університет, Інститут Кеннана (США), Регенсбургський університет, Інститут Східного та Європейського права у Мюнхені (Німеччина), юридичний факультет Мішкольцького університету, факультет держави і права Дебреценського університету (Угорщина), Інститут держави і права Угорської академії наук, факультет права Нішського університету (Сербія), факультет права Люблінського університету (Словенія), Люблінський Католицький університет ім. Йоана Павла II, Люблінський університет

ім. Марії Склодовської-Кюрі, Вроцлавський університет (Польща), Мадридська королівська академія (Іспанія) та інші.

Нещодавно було підписано угоду про співпрацю з Європейською організацією публічного права (European public law organization – EPLO). Це найавторитетніша міжнародна науково-освітня організація у сфері публічного права, яка об'єднує індивідуальних і колективних членів, насамперед науково-освітні установи, які зробили вагомий внесок у розвиток публічного права. Серед іншого, EPLO виступає офіційним радником ООН, ПАРЕ, Європейської комісії у сфері регулювання публічно-правових відносин, постійно консультує Європейський Суд з прав людини, є автором багатьох доленосних правових рішень, які нині формують сучасну основу як системи міжнародного публічного права в цілому, так і визначають стандарти для формування законодавства ЄС та провідних країн світу. На базі організації успішно працює Академія публічного права, яка забезпечує безперервну освіту та підвищення професійної кваліфікації в галузі публічного права для студентів та науковців зі всього світу.

Керівник EPLO, професор Спірідон Флогайтіс, підписуючи Меморандум про співпрацю з КУП НАН України, запросив університет до постійного представництва в EPLO та участі в його роботі як повноправного колективного члена, висловив впевненість у тому, що одне з центральних місць у розвитку співпраці має посісти питання створення для студентів та молодих науковців КУП НАН України можливостей для навчання та стажування в EPLO, а також участь університету в наукових програмах EPLO в галузі публічного права.

На базі університету все частіше проводяться різні професійні, студентські та освітянські заходи всеукраїнського масштабу. Так, у вересні цього року збори XII Національного конгресу ELSA Україна (The European Law Students' Association) проводилися саме в КУП НАН України. ELSA – це міжнародна, незалежна, неполітична та неприбуткова організація, що об'єднує студенів-правників та молодих юристів, які зацікавлені в науковому та особистому вдосконаленні. Організація надає ідеальну базу для розвитку їхніх навиків, здобуття нових знань і спілкування зі студентами факультетів права та юристами з усієї Європи. ELSA – це унікальна мережа, що зростає щодня і зараз налічує близько 36 000 молодих студентів з більш як 200 університетів 40 країн Європи. Наші студенти взяли активну участь у заході – виступили співорганізаторами та координаторами, налагоджували міжуніверситетські зв'язки. Саме на цьому Конгресі було прийнято серію змін до Статуту ЕЛСА Україна, які будуть опубліковані у Книзі Рішень Національного Конгресу асоціації.

Київський університет права НАН України постійно залучається до різних міжнародних заходів. Так, у вересні цього року університет брав участь в якості співорганізатора Четвертого Національного конгресу з біоетики. Враховуючи те, що Україна поступово долучається до міжнародно-правового регулювання біоетичних проблем, то формування національної біоетичної правової доктрини є одним з пріоритетних напрямків вітчизняної юриспруденції, оскільки на сучасному етапі людство зрозуміло, що справжній прогрес є неможливим без дотримання моральних правил та норм і що Україна як член ООН, ЮНЕСКО, ВООЗ та Ради Європи зобов'язана розробити національне законодавство, ратифікувати низку міжнародних договорів щодо захисту честі й гідності людини в сфері біології та медицини. Ми створили першу в Україні науково-дослідну лабораторію права біоетики та медичного права в рамках юридичного вузу, поєднавши дві правові царини, які були сформовані у ХХ столітті – право інтелектуальної власності та права людини – крізь призму нової галузі юридичної науки, яка починає формуватися на початку ХХІ століття – право біоетики. Також було розпочато розробку та впровадження в навчальний процес наукової концепції «Право біоетики: правові проблеми захисту біологічної цілісності людини. Медичне право». Зазначена концепція та відповідна науково-дослідна лабораторія КУП НАН України сприятиме підготовці молодих науковців, випуску плеяди молодих вчених-юристів, фахівців у галузі права біоетики та медичного права.

КУП НАН України сьогодні – це заклад, який виховує гармонійну особистість. Професійна підготовка поєднується із творчою діяльністю в культурно-розважальному центрі нашого вузу, в якому діють власні студії спортивно-балльного танцю, східного танцю, вокальна студія, вокальний дует «КУПАВА», вокально-інструментальний ансамбль.

В університеті створені й постійно покращуються умови для заняття спортом, діють секції з регбі, міні-футболу, баскетболу, волейболу. Ми проводимо різні, в тому числі і міжуніверситетські спортивні змагання на власному сучасному, багатофункціональному, спортивному комплексі. І

наші студенти вибирають призові місця на різного роду спортивних змаганнях, зокрема, студентська жіноча команда з регбі, у 2009 році посіла друге місце в Чемпіонаті України з жіночого регбі.

КУП НАН України сьогодні – це заклад, діяльність якого підтримуються не лише Святошинським районом, а й Київською міською державною адміністрацією. Це заклад, який має відокремлені структурні підрозділи у Рівному та Ужгороді.

Ми дбаємо про належні умови для того, щоб кожен студент зміг знайти простір для розвитку своїх можливостей та здібностей, зміг повною мірою проявити свою індивідуальність, самоствердити себе як майбутнього фахівця та особистість. У цьому контексті ми дбаємо і про патріотичне виховання студентства, яке є пріоритетним завданням університету, поряд з художньо-естетичним вихованням молодої людини, її фізичної культури та здорового способу життя. Реалізація таких наших проектів, як: «Інтелектуальна власність в Україні – перлинини живопису для студентської молоді», «Інтелектуальна власність в Україні – перлинини сучасної літератури для студентської молоді», програма «Пізнай свій край», на мое глибоке переконання, сприяє формуванню сучасної, креативно мислячої особистості.

Ми плануємо нашу перспективу, постійно модернізуємо приміщення і територію вузу. У цьому році вирішили побудувати на нашій території студентську капличку, але після урочистого освячення Блаженнішим Митрополитом Київським та всієї України Володимиром наріжного каменя, вирішили будувати університетський храм на честь Нестора Літописця. Це наш шлях до духовності та поглиблення моральності молоді в храмі науки і освіти, яким є КУП НАН України.

Наш університет постійно удосконалюється – і по формі і по змісту. За короткий літній період цього року збудовано новий кабінет криміналістики, зал судових засідань, новий читальний зал, модернізовано комп’ютерний центр, оновлено лінгафонний кабінет, зал Інтернет-конференцій, нові аудиторії, які ми назвали атріумами, та нові спортивні засоби для здорового способу життя.

Все це дає нам відчуття, що університет гідно виконує своє призначення і виправдовує довіру Національної академії наук України, надії наших студентів та їх батьків, а також майбутніх роботодавців. Ми тісно співпрацюємо з Генеральною прокуратурою України, Вищим господарським судом України, Вищим адміністративним судом України, Міністерством юстиції України, юридичними компаніями, державними адміністраціями, де проходять практику наші студенти. Однак, наші здобутки – це результати щоденної копіткої, самовідданої праці співробітників нашого колективу.

Шлях до успіху не може бути миттєвим, як би ми про це не мріяли, оскільки тоді це не шлях, а випадковість. Знання, отримані в Київському університеті права – це надійний фундамент для подальшого успіху. Університет також притримується своїх принципів, які можна висловити чотирма словами – порядність, працездатність, професіоналізм, патріотизм. А для того, щоб стати успішними людьми в нашій надзвичайно прекрасній країні, необхідно прагнути до цікавого, повного життя, високих професійних досягнень, поваги до Конституції і законів нашої Вітчизни, поваги до честі мундира правознавця. Слід пам'ятати, що наша країна починається з кожного з нас, гармонія у сім'ї створює гармонію у суспільстві, де повинні панували гуманізм, закон та справедливість, та всі свободи, які забезпечує демократія.

З відчуттям гордості хочу зазначити, що Київський університет права НАН України розвивається і набуває нових досягнень у підготовці висококваліфікованих правників для країни. Набутий науковий навчальний творчий потенціал університету, успіхи студентів додають упевненості керівництву, професорсько-викладацькому складу вузу, бо це засвідчує правильність обраних напрямів і орієнтирів його розвитку, а здобуті знання дають обґрутовані підстави його студентству з оптимізмом дивитися в майбутнє, в якому нам жити, творити, працювати.